

ACC. N:R M. 16699: 1-4.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Carl G. Flögar, Lund*
Härad: *Albo* Berättare: *Carl Gustavsson*
Socken: *Fågeltroffa* Berättarens yrke: *lantbr.; tills. man på Bon-
drumsgården*
Uppteckningsår: *1961* Född år *1900* i *Fågeltroffa*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Torvupptagning. s. 1-3.
Inapphramesågen. s. 4.

Skriv endast på denna sida.

Torvupptagning. Danska tunnan.

På Bondrumsgården finns en plåttunna, c:a 2 m. lång och med en diameter av 80-90 cm., Tunnan är fäst på ett par skacklar och drages av en häst. Axeln är genomgående och på denna sitter ett antal knivar. Torvjorden lastas i tunnan, vatten tillsättes, och när hästen drar tunnan upp på platsen för älten, finfördelas torvjorden under vägen. Metoden skiljer sig således från älte- och pluddertorv därigenom att torvjorden beredes i tunnan.

På Bondrumsgården finns även slättespadar och torvrittsar.

Torvupptagning. Skäretorv.

Denna metod var nog den vanligaste och skilde sig från den andra metoderna genom att torven skars upp direkt vid upptagningen. Härtill användes en smal spade, s.k. skärejárn, som ej var bredare än den bredd torven skulle ha. Denna metod kom till användning i mossar där torvjorden var fast och sammanhållande. Torven blev varierande på storleken och ej av samma höga kvalite som med de andra metoderna. Denna metod fodrade mindre arbete.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5

27/1-61.

ACC. N:R M. 16699:2.

Pluddertorv.

Pluddertorv togs i Verbersmosse, Bonderups mader, tillhörigt Kronovalls gods. Kronovall sålde torvjord på auktion.

Mossen såldes i rutor. En ruta = 3 alnar i kvadrat. Priset var 2,50-2:-- kr. pr ruta, under de senaste åren fram till 1925 steg priset till 3:--4:--kr. ---Byteshjälp mellan gårdarna var vanlig.

Avfärden till mossen skedde vid 2-tiden. Grästorven skars bort och sedan grävdes ett spadtag los. På detta tillsattes vatten och sönderdelades torvjorden i graven till en pluddra. Därav namnet pluddertorv.

Pluddran kördes av fruntimren, i skottkärror, upp på grävallen. När all pluddran var uppe kom slättespadarna fram. På dessa fanns ett märke så att tjockleken av ältan kunde kontrolleras. Efter 2 veckor vändes torven och efter ytterligare 2 veckor blev den kaglåd.

Frukosten bars in till mossen vid 6-7 tiden och bestod av röka~~d~~ kokt spinka, julkorv (gömd från julslakten), hemmagjord gammal ost, dricka och brännvin.

Middagen bars även den till mossen och då var husmor själv med.

Samma mat som till frukost jämte äggkakaka och svikonasoppa.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6

ACC. N:R M. 16699:3.

Arbetet var i allmänhet avslutat så att folket var hemma vid 3-tiden på eftermiddagen och då bjöds på stekt rökat fläsk, bruna bönor, risengröd och dricka och brännvin.

Torven blev hård, svart och av mycket god kvalite.

Torvupptagningen ansågs av gårdarnas folk som en högtid. En av de få dagar då det var obegränsad tillgång på goer mat, dricka och brännvin.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

7

ACC. N:R M. 16699:4

Bondrumssågnen.

En dag under de sista åren snapphanefejderna pågick stod mor i Bondrumsgården i illaren (skorstenen) och magade mat.

Då kom en snapphane in på gården och fodrade att hon skulle gömma honom, då han var förföljd av svenska knektar. Hon vågade ej neka utan pekade på bakugnen. Han kröp in där. Efter några minuter kom två svenska knektar och frågade efter snapphanen. Moran svarade att hon ej sett någon men pekade samtidigt på bakugnen. När knektarna skulle dra fram snapphanen hade han en kniv i varje hand varför han fick vara kvar. De gick i stället ut efter ett fång halm som den tände på och sköt in i bakugnen och på det viset tvingade de snapphanen att komma ut. Han blev sedan hängd på hängarebacken i Bondrumsskogen.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND